

Załącznik do Uchwały nr 10/2021
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku
z dnia 24.06.2021 r.

Stanowisko Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego w Gdańsku z dnia 24 czerwca 2021 roku dotyczące oceny realizacji Narodowego Programu Szczepień przeciwko COVID-19 na terenie województwa pomorskiego

Narodowy Program Szczepień przeciw COVID-19 zakładał uzyskanie w najkrótszym czasie odporności populacyjnej poprzez dobrowolne przyjmowanie przez obywateli szczepionek bezpiecznych i skutecznych, dostarczanych w sposób bardzo dostępny, bezpłatny i w wystarczającej ilości.

Realizacja NPS COVID-19 podzielona została na cztery etapy uwzględniające osoby najbardziej narażone ze względu na wiek lub charakter pracy. Ponadto Narodowy Program Szczepień przeciwko COVID-19 zawiera w swoich założeniach zadania obejmujące komunikację i edukację publiczną. Narodowy Program Szczepień przeciwko COVID-19 zakładał zakup od pięciu producentów 62 mln dawek szczepionek typu mRNA i wektorowych za łączną kwotę 2,4 mld zł.

Dokonując oceny dotychczasowej realizacji Narodowego Programu Szczepień przeciwko COVID-19 na terenie województwa pomorskiego Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego w Gdańsku wzięła pod uwagę, że COVID-19 jest pierwszą po wielu dekadach tak groźną pandemią i w historii Polski nigdy nie prowadzono akcji szczepień zakrojonej na tak szeroką skalę. Ponadto zakażenie SARS-CoV-2 często przebiega bezobjawowo, a brak leczenia przyczynowego oraz zanikanie odporności pochorobowej i ryzyko reinfekcji przy narastających ruchach antyszczepionkowych powoduje, że walka z pandemią jest niezwykle trudna.

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego podkreśla, że:

1. Pochodzenie i dystrybucja szczepionek dokonywały się na podstawie decyzji centralnych, poza województwem pomorskim. Łagodzenie wszelkich napięć w tym zakresie dokonywało się poprzez dobrą współpracę osób zarządzających ośrodkami prowadzącymi szczepienia, samorządów oraz koordynatorów szczepień. Współpraca przebiegała skutecznie zarówno w kontaktach pomiędzy instytucjami województwa pomorskiego jak i w relacjach zewnętrznych z Rządową Agencją Rezerw Strategicznych .

2. Znaczące zwiększenie dostaw nastąpiło dopiero w kwietniu 2021 r. Należy podkreślić, że nieregularność dostaw i ich nieprzewidywalność zmuszała punkty szczepień do odwoływania umówionych już wizyt, co budziło niezadowolenie, a nawet gniew pacjentów.
3. Wiele wątpliwości budzą niedostateczne działania centralne w zakresie komunikacji społecznej uświadamiające, że szczepienia nie dają gwarancji całkowitej ochrony przed zakażeniem, a jedynie bardzo znacząco redukują ryzyko zachorowania. Dlatego też muszą być łączone z innymi działaniami profilaktycznymi. Pozytywnie należy ocenić zaangażowanie władz, organizacji i osób działających na rzecz realizacji Narodowego Programu Szczepień.
4. Znaczącym utrudnieniem w realizacji szczepień były dynamicznie zmieniające się zasady i wytyczne co do zakresu i logistyki prowadzenia szczepień narzucane przez Ministerstwo Zdrowia. Powodowało to chaos i niezadowolenie osób szczepionych.
5. W województwie pomorskim pierwsze szczepienia przeprowadzono już 27 grudnia 2020 r. Obecnie realizowane są one przez 82 podmioty na terenie całego województwa. Do 15 maja 2021 r. w województwie pomorskim powstało 405 punktów szczepień, opartych o istniejące placówki medyczne. Rozmieszczenie punktów szczepień wydaje się być równomierne i proporcjonalne do liczby mieszkańców danej gminy.
6. W celu realizacji wyłącznie szczepień przeciwko SARS-CoV-2 powstało 21 punktów szczepień powszechnych, mogących zaszczepić od kilkuset do nawet 5000 osób na dobę. Utworzono je w każdym powiecie i po dwa w Gdańsku i Gdyni. Powstały także 3 punkty typu „Drive-through”.
7. Terminy szczepień są limitowane dostępnością szczepionek. Do maja 2021 r. było więcej chętnych na szczepienia niż miejsc w systemie. Obecnie ta sytuacja ulega zmianie. Na dzień 15 maja 2021 r. najwięcej dostępnych terminów szczepień było w Gdańsku (ponad 15 000 w ciągu najbliższych 7 dni), a najmniej w powiatach tczewskim i puckim (poniżej 20 terminów). W terminie 30 dni najwięcej wolnych miejsc było dostępnych w Gdańsku (powyżej 30 000), a najmniej w powiecie malborskim (poniżej 100).
8. Na Pomorzu co najmniej jedną dawkę szczepionki otrzymało 1 012 320 osób (na dzień 14 maja 2021 r.), co stanowi 43,1% całkowitej liczby mieszkańców i 52,8% dorosłych mieszkańców. Pełne uodpornienie otrzymały 260 794 osoby czyli 13,8% populacji osób dorosłych. Województwo pomorskie na początku maja 2021 r. znalazło się na pierwszym miejscu pod względem osób zaszczepionych pierwszą dawką w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców.
9. Ponad połowa dorosłych obywateli Pomorza otrzymała co najmniej pierwszą dawkę szczepionki i jeżeli dodać do nich ponad 190 000 ozdrowieńców z uzyskaną odpornością chorobową – to można założyć, że w ciągu najbliższych 2-3 miesięcy zbliżymy się na Pomorzu do stanu odporności populacyjnej, prowadzącej do wygaszenia pandemii i chroniącej również osoby niezaszczepione. Daje to nadzieję, że kolejna fala

zachorowań, jeśli w ogóle nastąpi, będzie niewielka, łagodna i nie spowoduje tak dramatycznego obciążenia placówek medycznych.

10. W województwie pomorskim działają 124 podmioty zapewniające transport na szczepienie dla osób z ograniczeniami samodzielneho poruszania się. Widocznym problemem pod względem logistycznym pozostaje dostępność do szczepień dla osób nie mogących samodzielnie opuścić miejsca zamieszkania, dokonywanie szczepień w domu pacjenta. Na Pomorzu funkcjonują jedynie trzy placówki (5 zespołów) realizujących szczepienia wyjazdowe w domu pacjenta.
11. W celu realizacji szczepień ochronnych na tak wielką skalę w województwie pomorskim zatrudniono dodatkowy personel medyczny i pomocniczy sprawnie przeprowadzając niezbędne szkolenia.

Biorąc powyższe pod uwagę Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego oceniając pozytywnie dotychczasowy przebieg akcji szczepień przeciwko SARS-CoV-2, uważa, że:

1. Niezwykle ważne jest sprawne i skuteczne przeprowadzenie szczepień ochronnych wśród Pomorzanie powszechnie pracujących przy obsłudze ruchu turystycznego ze względu na ryzyko ponownego zawleczenia przez turystów COVID-19.
2. Konieczne jest uwzględnienie wniosku marynarzy o zaszczepienie ich jednodawkowym preparatem firmy Janssen, którzy podlegają ograniczeniom czasowym pod względem możliwości stawienia się na kolejne wizyty lub dokończenia szczepień poza Polską.
3. Dogłębnej analizy wymagają przesłanki na podstawie których Pomorzanie podejmują nieracjonalne decyzje o rezygnacji ze szczepień, szczególnie w grupie osób starszych. Przyczyną mogą być tu: wykluczenie informatyczne, trudności z organizacją transportu do punktu szczepień lub podatność na nieracjonalne poglądy co do bezpieczeństwa szczepień. W tym zakresie należy pilnie przyjąć program działań zaradczych.
4. Konieczne jest podjęcie profesjonalnych działań z zakresu komunikacji i edukacji publicznej – zapisanych w Narodowym Programie Szczepień przeciwko SARS-CoV-2, a w praktyce nie realizowanych. Ponadto kluczowym elementem decydującym o skutecznej kontynuacji szczepień będzie polityka informacyjna oraz systemy zachęt dla Pomorzanie, ułatwiające im podjęcie racjonalnej decyzji o poddaniu się szczepieniom.
5. Dzieci i młodzież wydają się odgrywać ważną rolę w transmisji zakażeń SARS-CoV-2, choć same chorują objawowo niezwykle rzadko. Dlatego też szczepienie tej ważnej grupy Pomorzanie będzie jednym z kluczowych działań zmierzających w dalszej perspektywie do wygaszenia pandemii.
6. Problemem pozostaje funkcjonowanie zespołów wyjazdowych do osób wymagających szczepienia w miejscu zamieszkania i długi czas oczekiwania na szczepienie w domu u pacjentów obłożnie chorych, nawet kilkumiesięczny. Powodem jest niekorzystna wycena tego świadczenia przez NFZ, a wykonywanego przez Mobilne Jednostki Szczepień.

7. Istnieje realne ryzyko zawleczenia na Pomorze nowych wariantów koronawirusa i jest tym większe im częściej i dalej podróżują mieszkańcy województwa pomorskiego. Dlatego też zachodzi pilna potrzeba powszechnych działań edukacyjnych i informacyjnych na temat zasad bezpiecznego podróżowania do czasu całkowitego opanowania pandemii.

Przewodniczący
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
w Gdańsku

Adam Liszczewski